

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Bf.II.334/2010/31.

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2010. január 11., 12., 13. és 14. napján tartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta és 2011. január 31. napján nyilvánosan kihirdette a következő

Í T É L E T E T :

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt **I.rendű vádlott neve és társai** ellen indított büntetőügyben a **Bács-Kiskun Megyei Bíróság** - nyilvános, folytatólagos tárgyalás alapján meghozott és - 2010. március 31. napján kihirdetett **2.B.193/2008/538.** számú ítéletének az **I. r., III. r. - XIII. r. és a XV. r. vádlottakra** vonatkozó, fellebbezéssel érintett részét

m e g v á l t o z t a t j a az alábbiak szerint:

(I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott cselekményeit

- 1 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntette kísérletének [Btk.318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (7) bek. b) pontja],
- 1 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk.318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek. b) pontja],
- 2 rb. csalás büntettének [Btk. 318. § (1) bek., (2) bek. c) pontja, (5) bek. b) pontja], melyből 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan, 1 rb. felbujtóként elkövetett,
- 4 rb. magánokirat-hamisítás vétségének (Btk. 276. §), melyből 2 rb. társtettesként, folytatólagosan, 1 rb. felbujtóként, 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett,
- 4 rb. felbujtóként elkövetett bűnpártolás vétségének [Btk. 244. § (1) bek. a) pontja] melyből 2 rb. folytatólagosan elkövetett,

(III. r. vádlott neve) III. r. vádlott cselekményeit

- 2 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk.318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek. b) pontja],

- 1 rb. csalás büntettének [Btk.318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (5) bek. b) pontja],
- 1 rb. bűnpártolás vétségének [Btk.244.§ (1) bek. a) pontja],
- 3 rb. magánokirat-hamisítás vétségének (Btk. 276. §), melyből 2 rb. társtettségben, folytatólagosan elkövetett,

(IV. r. vádlott neve) IV. r. vádlott cselekményeit

- 2 rb. társtettségben elkövetett csalás büntettének [Btk.318. § (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek. b) pontja], melyből 1 rb. folytatólagosan elkövetett, 1 rb kísérlet,
- 2 rb. társtettesként elkövetett bűnpártolás vétségének [Btk.244. § (1) bek. a) pontja], melyből 1 rb. folytatólagosan elkövetett,
- 2 rb. magánokirat-hamisítás vétségének (Btk. 276. §), melyből 1rb. folytatólagosan elkövetett,
- 1 rb. számvitel rendjének megsértése vétségének [Btk. 289. § (1) bek. b) pontja],

(V. r. vádlott neve) V. r. vádlott cselekményeit

- 2 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk.318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek. b) pontja], melyből 1 rb. kísérlet,
- 1 rb. folytatólagosan elkövetett bűnpártolás vétségének [Btk.244.§ (1) bek. a) pontja],
- 2 rb. folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk.276.§),

(VI. r. vádlott neve) VI. r. vádlott cselekményeit

- 2 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk.318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek. b) pontja],
- 1 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk.318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (5) bek. b) pontja],
- 1 rb. bűnsegédként elkövetett csalás büntette kísérletének [Btk.318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek. b) pontja],
- 2 rb. folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk.276.§),

(VII. r. vádlott neve) VII. r. vádlott cselekményeit

- 2 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk.318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek. b) pontja],

- 2 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk.276.§),
- 1 rb. bűnpártolás vétségének [Btk.244.§ (1) bek. a) pontja],

(VIII. r. vádlott neve) VIII. r. vádlott cselekményeit

- 1 rb. társtettesként elkövetett csalás büntettének [Btk.318.§ (1) bek. (5) bek. a) pontja],
- 1 rb. magánokirat-hamisítás vétségének (Btk.276.§),
- 1 rb. számvitel rendjének megsértése vétségének [Btk.289.§ (1) bek. b) pontja],

(IX. r. vádlott neve) IX. r. vádlott cselekményeit

- 1 rb. társtettesként elkövetett csalás büntettének [Btk.318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (5) bek. b) pontja],
- 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk.276.§),

dr. (X. r. vádlott neve) X. r. vádlott cselekményeit

- 1 rb. bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk.276.§),
- 2 rb. bűnpártolás vétségének [Btk.244.§ (1) bek. a) pontja],

(XII. r. vádlott neve) XII. r. vádlott cselekményeit

- 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk.318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek. b) pontja],
- 2 rb. folytatólagosan elkövetett bűnpártolás vétségének [Btk.244.§ (1) bek. a) pontja],
- 2 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk.276.§),

(XV. r. vádlott neve) XV. r. vádlott cselekményeit

- 1 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk.318.§ (1) bek., (4) bek. a) pontja],
- 2 rb. felbujtóként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk.276.§)

m i n ő s í t i .

(XIII. r. vádlott neve) XIII. r. vádlott vonatkozásában a próbára bocsátást megszüntető rendelkezést hatályon kívül helyezi, a 2 rb. közokirat-hamisítás büntette [Btk.274.§ (1) bek. c) pontja] miatti bűnösség megállapítását és a halmazati büntetésre utalást mellőzi.

(I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott főbüntetését **6 (hat)** évre,
(III. r. vádlott neve) III. r. vádlott főbüntetését **3 (három) év 6 (hat) hónapra**,
(IV. r. vádlott neve) IV. r. vádlott főbüntetését **2 (kettő) év 6 (hat) hónapra**,
(V. r. vádlott neve) V. r. vádlott főbüntetését **1 (egy) évre**,
(VI. r. vádlott neve) VI. r. vádlott főbüntetését **1 (egy) évre**,
(VII. r. vádlott neve) VII. r. vádlott főbüntetését **1 (egy) év 6 (hat) hónapra**,
(VIII. r. vádlott neve) VIII. r. vádlott pénzbüntetésének napi tételszámát **300 (háromszáz)** napi tételre,
(IX. r. vádlott neve) IX. r. vádlott büntetését **500 (ötszáz)** napi tétel pénzbüntetésre,
dr. (X. r. vádlott neve) X. r. vádlott pénzbüntetésének napi tételszámát **200 (kettőszáz)** napi tételre,
(XI. r. vádlott neve) XI. r. vádlott büntetését **200 (kettőszáz)** napi tétel pénzbüntetésre,
(XII. r. vádlott neve) XII. r. vádlott büntetését **1 (egy) évre**,
(XIII. r. vádlott neve) XIII. r. vádlott büntetését **200 (kettőszáz)** napi tétel pénzbüntetésre,
(XV. r. vádlott neve) XV. r. vádlott pénzbüntetésének napi tételszámát **150 (egyszázötven)** napi tételre

e n y h í t i .

(VIII. r. vádlott neve) VIII. r. vádlott pénzbüntetése egy napi tételének összegét **1.000,- (egyezer) Ft-ra** leszállítja.

(IX. r. vádlott neve) IX. r. vádlott, (XI. r. vádlott neve) XI. r. vádlott és (XIII. r. vádlott neve) XIII. r. vádlott esetében a pénzbüntetés egy napi tételének összegét **1.000 (egyezer) Ft-ban** állapítja meg.

(VIII. r. vádlott neve) VIII. r. vádlottnak 300.000 (háromszázezer), (IX. r. vádlott neve) IX. r. vádlottnak 500.000 (ötszázezer), dr. (X. r. vádlott neve) X. r. vádlottnak 200.000,- (kettőszázezer), (XI. r. vádlott neve) XI. r. vádlottnak 200.000 (kettőszázezer), (XIII. r. vádlott neve) XIII. r. vádlottnak 200.000 (kettőszázezer), (XV. r. vádlott neve) XV. r. vádlottnak 150.000 (egyszázötvenezer) forint összegű pénzbüntetést kell megfizetni, amit meg nem fizetés esetén a napi tételszámnak megfelelő nap **fogházban** végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

I.rendű vádlott neve, III. r. vádlott neve, IV. r. vádlott neve, V. r. vádlott neve, VI. r. vádlott neve, VII. r. vádlott neve és IX. r. vádlott neve vádlottak büntetését **bűnszervezetben** elkövetett bűncselekmények miatt tekinti kiszabottnak.

I.rendű vádlott neve, III. r. vádlott neve, V. r. vádlott neve, IV. r. vádlott neve, VI. r. vádlott neve és VII. r. vádlott neve vádlottakkal szemben elrendelt **vagyoneklkobzást mellőzi.**

A **(I.rendű vádlott neve)** I. r. vádlott **(1. és 2. sz. ingatlan adatai)** hrsz. ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára, az **(1. sz. pénzüintézet neve)** Bank Nyrt. által vezetett **(1. számlaszám), (2. számlaszám)** és **(3. számlaszám)** számú bankszámlák egyenlegére, a **(3. sz. ingatlan adatai)** hrsz.-ú, **(egyéb érdekelt neve)** tulajdonát képező ingatlan 1202/27246 tulajdoni hányadára,

(III. r. vádlott neve) III. r. vádlott tulajdonát képező **(4. sz. ingatlan adatai)** hrsz. ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadára, a **(cégjegyzékszám)** cégjegyzékszámú **(társaság neve)** Betéti Társaságban meglévő vagyoni részesedésére,

(IV. r. vádlott neve) IV. r. vádlottnak az **(1. sz. pénzüintézet neve)** Bank Nyrt. által vezetett **(4. számlaszám)** számú folyószámla számlae egyenlegére,

(V. r. vádlott neve) V. r. vádlott **(1. sz. pénzüintézet neve)** Bank Nyrt. által vezetett **(5. számlaszám)** számú folyószámla egyenlegére,

(VI. r. vádlott neve) VI. r. vádlott **(1. sz. pénzüintézet neve)** Bank Nyrt. által vezetett **(6. számlaszám)** számú számla egyenlegére, a tulajdonát képező **(forgalmi rendszám)** frsz.-ú **Opel Astra** személygépkocsira, a **(5. sz. ingatlan adatai)** hrsz. ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára és

(VII. r. vádlott neve) VII. r. vádlottnak az **(1. sz. pénzüintézet neve)** Bank Nyrt. által vezetett **(7. számlaszám)** számú számlájának egyenlegére elrendelt **zár alá vételt feloldja.**

(VIII. r. vádlott neve) VIII. r. vádlottnak kiadni rendelt 3.000.000,- (hárommillió) forintból **965.818,-** (kilenszázhatvanötezer-nyolcszáztizennyolc) forintot **visszatart** a pénzbüntetés és a bűnügyi költség megfizetésének biztosítékául.

Az elsőfokon felmerült bűnügyi költségből a **I.rendű vádlott neve, II. r. vádlott neve, III. r. vádlott neve, IV. r. vádlott neve, V. r. vádlott neve, VI. r. vádlott neve, VII. r. vádlott neve és IX. r. vádlott neve** vádlottak által egyetemlegesen fizetni kötelezett **3.062.185,-** (hárommillió-hatvankettőezer-egyszáznyolcvanöt) forintot **1.500.000,-** (egymillió-ötszázezer) forintra **leszállítja.**

Megállapítja, hogy az elsőfokon felmerült bűnügyi költségből **1.562.185,-** (egymillió-ötszázhatvankettőezer-egyszáznyolcvanöt) forintot az **állam** visel.

Az ítélet felülbírált rendelkezéseit egyebekben **helybenhagyja**.

(I.rendű vádlott neve) I. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésbe **beszámítja** az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

Kötelezi **(I.rendű vádlott neve)** I. r. vádlottat **89.760,-** (nyolcvankilencezer-hétszázhatvan) forint, **(III. r. vádlott neve)** III. r. vádlottat **76.080,-** (hetvenhatezer-nyolcvan) forint, **(VIII. r. vádlott neve)** VIII. r. vádlottat **76.080,-** (hetvenhatezer-nyolcvan) forint, **(IX. r. vádlott neve)** IX. r. vádlottat **67.320,-** (hatvanhétezer-háromszázhusz) forint, **dr. (X. r. vádlott neve)** X. r. vádlottat **67.680,-** (hatvanhétezer-hatszáznyolcvan) forint, **(XI. r. vádlott neve)** XI. r. vádlottat **93.510,-** (kilencvenháromezer-ötszázöt) forint másodfokú bünygyi költség megfizetésére, a Bács-Kiskun Megyei Bíróság Gazdasági Hivatalának külön felhívására.

INDOKOLÁS:

Az elsőfokú bíróság bünösnek mondta ki

(I.rendű vádlott neve) I. r. vádlottat

1 rb. folytatólagosan elkövetett csalás bünnettében [Btk. 318.§ /1/ bek., /2/ bek. c./ pontja, /7/ bek. b./ pontja], részben mint társtettest, részben mint felbujtót,

1 rb. csalás bünnettében [Btk. 318.§ /1/ bek., /2/ bek. c./ pontja, /5/ bek. b./ pontja, mint bünsegédet,

1 rb. az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése bünnettében [Btk. 314.§ /1/ bek. a./ pontja], mint felbujtót,

2 rb. bünpartolás vétségében [Btk. 244.§ /1/ bek. a./ pontja], mint felbujtót,

15 rb. magánokirat-hamisítás vétségében (Btk. 276.§) mint felbujtót,

1 rb. magánokirat-hamisítás vétségében (Btk. 276.§) mint bünsegédet,

(III. r. vádlott neve) III. r. vádlottat

1 rb. folytatólagosan elkövetett csalás bünnettében [Btk. 318.§ /1/ bek., /2/ bek. c./ pontja, /6/ bek. b./ pontja], mint társtettest,

1 rb. csalás bünnettében [Btk. 318.§ /1/ bek., /2/ bek. c./ pontja, /5/ bek. b./ pontja], mint társtettest,

1 rb. az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése bünnettében [Btk. 314.§ /1/ bek. a./ pontja], mint társtettest,

5 rb. magánokirat-hamisítás vétségében (Btk. 276.§), mint bünsegédet,

(IV. r. vádlott neve) IV. r. vádlottat

1 rb. folytatólagosan elkövetett csalás büntetében [Btk. 318.§ /1/ bek., /2/ bek. c./ pontja, /6/ bek. b./ pontja], mint társtettest,
1 rb. számvitel rendjének megsértése vétségében [Btk. 289.§ /1/ bek. b./ pontja], mint tettest,

(V. r. vádlott neve) V. r. vádlottat

1 rb. folytatólagosan elkövetett csalás büntetében [Btk. 318.§ /1/ bek., /2/ bek. c./ pont, /6/ bek. b./ pont], mint társtettest,

(VI. r. vádlott neve) VI. r. vádlottat

1 rb. folytatólagosan elkövetett csalás büntetében [Btk. 318.§ /1/ bek., /2/ bek. c./ pont, /6/ bek. b./ pont], mint társtettest,

(VII. r. vádlott neve) VII. r. vádlottat

1 rb. folytatólagosan elkövetett csalás büntetében [318.§ /1/ bek., /2/ bek. c./ pont, /6/ bek. b./ pont], mint társtettest,

1 rb. csalás büntetében [318.§ /1/ bek., /2/ bek. c./ pont, /5/ bek. b./ pont], mint társtettest,

(VIII. r. vádlott neve) VIII. r. vádlottat

1 rb. számvitel rendjének megsértése vétségében [Btk. 289.§ /1/ bek. b./ pont], mint tettest és

1 rb. csalás büntetében [Btk. 318.§ /1/ bek., /5/ bek. a./ pont], mint társtettest,

(IX. r. vádlott neve) IX. r. vádlottat

1 rb. csalás büntetében [Btk. 318.§ /1/ bek., /5/ bek. a./ pontja], mint társtettest és
4 rb. magánokirat-hamisítás vétségében (Btk. 276.§), mint bűnsegédet,

dr. (X. r. vádlott neve) X. r. vádlottat

1 rb. bűnpártolás vétségében [Btk. 244.§ /1/ bek. b./ pont], mint tettest,

1 rb. magánokirat-hamisítás vétségében (Btk. 276.§), mint bűnsegédet,

1 rb. csalás büntetében [Btk. 318.§ /1/ bek., /4/ bek. a./ pont], mint bűnsegédet,

(XI. r. vádlott neve) XI. r. vádlottat

1 rb. bűnpártolás vétségében [Btk. 244.§ /1/ bek. a./ pont], mint tettest,

(XII. r. vádlott neve) XII. r. vádlottat

12 rb. magánokirat-hamisítás vétségében (Btk. 276.§), mint bűnsegédet és

1 rb. folytatólagosan elkövetett csalás büntetében [Btk. 318.§ /1/ bek., /2/ bek. c./ pont, /6/ bek. b./ pont], mint bűnsegédet,

a Kiskőrösi Városi Bíróság 2009. november 23. napján jogerős 10.Bk.160/2009/2. számú végzésével **(XIII. r. vádlott neve)** XIII. r. vádlottal szemben alkalmazott próbára bocsátás megszüntetése mellett

(XIII. r. vádlott neve) XIII. r. vádlottat

1 rb. bűnpártolás vétségében [Btk. 244.§ /1/ bek. b./ pontja], mint tettest és

2 rb. közokirat-hamisítás bűntettében [Btk. 274.§ /1/ bek. c./ pontja], mint bűnsegédet,

(XV. r. vádlott neve) XV. r. vádlottat

1 rb. csalás bűntettében [Btk. 318.§ /1/ bek., /4/ bek. a./ pont], mint társtettest és

2 rb. magánokirat-hamisítás bűntettében (Btk. 276.§), mint felbujtót.

Ezért **(I.rendű vádlott neve)** I. r. vádlottat halmazati büntetésül 8 év 6 hónap börtönbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra,

(III. r. vádlott neve) III. r. vádlottat halmazati büntetésül 5 év 6 hónap börtönbüntetésre és 6 év közügyektől eltiltásra,

(IV. r. vádlott neve) IV. r. vádlottat halmazati büntetésül 4 év börtönbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra,

(V. r. vádlott neve) V. r. vádlottat 3 év börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra,

(VI. r. vádlott neve) VI. r. vádlottat 2 év 4 hónap börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra,

(VII. r. vádlott neve) VII. r. vádlottat halmazati büntetésül 3 év 4 hónap börtönbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra,

(VIII. r. vádlott neve) VIII. r. vádlottat halmazati büntetésül 500 napi tétel pénzbüntetésre,

(IX. r. vádlott neve) IX. r. vádlottat halmazati büntetésül 1 év 4 hónap börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra,

dr. **(X. r. vádlott neve)** X. r. vádlottat halmazati büntetésül 400 napi tétel pénzbüntetésre,

(XI. r. vádlott neve) XI. r. vádlottat 10 hónap fogházbüntetésre,

(XII. r. vádlott neve) XII. r. vádlottat halmazati büntetésül 2 év börtönbüntetésre,

(XIII. r. vádlott neve) XIII. r. vádlottat halmazati büntetésül 10 hónap börtönbüntetésre,

(XV. r. vádlott neve) XV. r. vádlottat halmazati büntetésül 300 napi tétel pénzbüntetésre ítélte.

Megállapította, hogy **(I.rendű vádlott neve)** I. r., **(III. r. vádlott neve)** III. r., **(IV. r. vádlott neve)** IV. r., **(V. r. vádlott neve)** V. r., **(VI. r. vádlott neve)** VI. r., **(VII. r. vádlott neve)** VII. r. és **(IX. r. vádlott neve)** IX. r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható.

A szabadságvesztés végrehajtását **(XI. r. vádlott neve)** XI. r. vádlott esetében 3 év, **(XII. r. vádlott neve)** XII. r. vádlott esetében 4 év, **(XIII. r. vádlott neve)** XIII. r. vádlott esetében 3 év próbaidőre felfüggesztette.

A pénzbüntetés egy napi tételének összegét **(VIII. r. vádlott neve)** VIII. r. vádlott esetében 2.000, dr. **(X. r. vádlott neve)** X. r. vádlott és **(XV. r. vádlott neve)** XV. r. vádlott esetében 1.000 forintban állapította meg. Rendelkezett a pénzbüntetések meg nem fizetése esetén történő átváltoztatásáról.

Vagyonefelkobzást rendelt el: (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott tulajdonát képező **(1. és 2. sz. ingatlan adatai)** hrsz. ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára, az **(1. sz. pénzügyintézet neve)** banknál vezetett **(1. számlaszám), (2. számlaszám), (3. számlaszám)** számú bankszámlák egyenlegeire, a **3. sz. ingatlan adatai)** hrsz.-ú, **(egyéb érdekelt neve)** nevén lévő ingatlan 1202/27246 tulajdoni hányadára;

(III. r. vádlott neve) III. r. vádlott tulajdonát képező **(4. sz. ingatlan adatai)** hrsz. ingatlan 1/2 tulajdoni hányadára, **(társaság neve)** Bt.-ben meglévő vagyoni részesedésére;

(IV. r. vádlott neve) IV. r. vádlott **(1. sz. pénzügyintézet neve)** banknál vezetett **(4. számlaszám)** számú bankszámlája egyenlegére;

(V. r. vádlott neve) V. r. vádlott **(1. sz. pénzügyintézet neve)** banknál vezetett **(5. számlaszám)** számú bankszámlája egyenlegére;

(VI. r. vádlott neve) VI. r. vádlott **(1. sz. pénzügyintézet neve)** banknál vezetett **(6. számlaszám)** számú bankszámlája egyenlegére, a tulajdonát képező **(forgalmi rendszám)** frsz.-ú Opel Astra személygépkocsira, a **(5. sz. ingatlan adatai)** hrsz. ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára;

(VII. r. vádlott neve) VII. r. vádlott **(1. sz. pénzügyintézet neve)** banknál vezetett **(7. számlaszám)** számú bankszámlája egyenlegére.

A végrehajtó letéti számláján **(ügyszám)** szám alatt befizetett 3.000.000 forintot **(VIII. r. vádlott neve)** VIII. r. vádlottnak kiadni rendelte.

Rendelkezett a bűnjelekről és az elsőfokú eljárásban felmerült 11.193.831,- forint bűnügyi költség viselésére részben külön, részben egyetemlegesen kötelezte a vádlottakat.

Az ítélet a II. r. és a XVI. r. vádlott vonatkozásában, valamint a felmentő rendelkezések tekintetében jogerőre emelkedett, míg a XIV. r. vádlottra nézve a másodfokú bíróság az ügyet elkülönítette, így ezeket a felülbírálat nem érintette.

Az ítélet ellen ellenérdekű fellebbezések bejelentésére került sor:

Az ügyész

(I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott terhére, a részfelmentéssel érintett magánokirat-hamisítás vétségében a bűnösség megállapítása, továbbá a kiszabott szabadságvesztés súlyosítása - tartamának felemelése - és a végrehajtási fokozat fegyházban történő megállapítása,

(III. r. vádlott neve) III. r. vádlott terhére, a részfelmentéssel érintett magánokirat-hamisítás vétségében a bűnösség megállapítása, továbbá a kiszabott szabadságvesztés súlyosítása - tartamának felemelése - és a végrehajtási fokozat fegyházban történő megállapítása, valamint a mellékbüntetés súlyosítása,

(IV. r. vádlott neve) IV. r. vádlott terhére, a részfelmentéssel érintett magánokirat-hamisítás vétségében a bűnösség megállapítása, továbbá a kiszabott szabadságvesztés súlyosítása - tartamának felemelése - és a végrehajtási fokozat fegyházban történő megállapítása, a mellékbüntetés súlyosítása, a tulajdonában álló lakóingatlanra vagyonelkobzás elrendelése,

(V. r. vádlott neve) V. r. vádlott terhére, a kiszabott fő- és mellékbüntetés súlyosítása, valamint fegyház végrehajtási fokozat megállapítása,

(VI. r. vádlott neve) VI. r. vádlott terhére, a kiszabott fő- és mellékbüntetés súlyosítása, valamint fegyház végrehajtási fokozat megállapítása,

(VII. r. vádlott neve) VII. r. vádlott terhére a részfelmentéssel érintett magánokirat-hamisítás vétségében a bűnösség megállapítása, a kiszabott fő- és mellékbüntetés súlyosítása, valamint fegyház végrehajtási fokozat megállapítása,

(VIII. r. vádlott neve) VIII. r. vádlott terhére, a kiszabott büntetés súlyosítása,

(IX. r. vádlott neve) IX. r. vádlott terhére a minősítés megváltoztatása - a folytatólagosság és üzletszerűség megállapítása - valamint a kiszabott fő- és mellékbüntetés súlyosítása,

dr. **(X. r. vádlott neve)** X. r., **(XI. r. vádlott neve)** XI. r., **(XII. r. vádlott neve)** XII. r., **(XIII. r. vádlott neve)** XIII. r. és **(XV. r. vádlott neve)** XV. r. vádlottak terhére, a kiszabott büntetés súlyosítása
végett jelentett be fellebbezést.

Fellebbezést jelentett be:

(I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott és védője, valamint **(III. r. vádlott neve)** III. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés és a vagyonelkobzás mellőzése végett, **(IV. r. vádlott neve)** IV. r. vádlott védője téves jogi minősítés miatt, enyhítésért és a vagyonelkobzás mellőzéseért, **(V. r. vádlott neve)** V. r. vádlott és védője felmentésért, **(VI. r. vádlott neve)** VI. r. vádlott és védője enyhítés és a vagyonelkobzás mellőzése végett, védője továbbá téves jogi minősítés miatt, **(VII. r.**

vádlott neve) VII. r. vádlott a kiszabott büntetés enyhítése érdekében, védője a tényállás téves megállapítása, téves minősítés miatt, továbbá enyhítés és a vagyonelkobzás mellőzése érdekében, **(VIII. r. vádlott neve)** VIII. r. vádlott és védője a kiszabott büntetés enyhítése érdekében, **(IX. r. vádlott neve)** IX. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan téves minősítés miatt, védője harmadlagosan enyhítés végett, dr. **(X. r. vádlott neve)** X. r. vádlott és védője bűncselekmény hiányában történő felmentésért, a védő másodlagosan téves minősítés miatt, harmadlagosan enyhítésért, **(XI. r. vádlott neve)** XI. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért, **(XII. r. vádlott neve)** XII. r. vádlott és védője enyhítésért, **(XIII. r. vádlott neve)** XIII. r. vádlott és védője felmentés érdekében, **(XV. r. vádlott neve)** XV. r. vádlott és védője enyhítés végett.

A másodfokú bíróság észlelte, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett, amikor elmulasztotta kézbesíteni az ítéletet, s ezáltal nem biztosított fellebbezési jogot **(egyéb érdekelt neve)** egyéb érdekeltnek, akire pedig az ítélet rendelkezést - vagyonelkobzást - tartalmaz [Be. 324. § (1) bekezdés h) pontja]. Ezt az ítélet tábla pótolta, **(egyéb érdekelt neve)** pedig írásban fellebbezést jelentett be a vagyonelkobzás mellőzése végett.

A fellebbviteli főügyészség az I. r., III. r., IV. r. és VII. r. vádlottak esetében a részfelmentések miatt, a IX. r. vádlott vonatkozásában az eltérő minősítés, míg a IV. r. vádlott tulajdonában álló lakóingatlanra a vagyonelkobzás elrendelése érdekében bejelentett fellebbezést a Be. 357. § (2) bekezdése alapján visszavonta.

Az ügyészi fellebbezést egyebekben azzal a módosítással és kiegészítéssel tartotta fenn, hogy indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását a következők szerint:

Az I. r. vádlott 1 rb. folytatólagosan elkövetett csalás büntetteként [Btk. 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c), (7) bekezdés b) pontja] értékelt cselekményét társtettesként elkövettként minősítse, a bünszervezeti minősítést az I. - IX. r. vádlottak esetében a rendelkező részben tüntesse fel, a XV. r. vádlott 2 rb. magánokirat-hamisítás büntetteként értékelt cselekményét 2 rb. magánokirat-hamisítás vétségének minősítse. A kiszabott büntetéseket súlyosítsa akként, hogy az I., III., IV., V., VI., VII., IX., XI. és XIII. r. vádlottak esetében a kiszabott szabadságvesztést hosszabb tartamban határozza meg, a közügyektől eltiltás tartamát hosszabb tartamban állapítsa meg a III., IV., V., VI., VII., IX. r. vádlottak esetében, az I., III., IV., V., VI., VII. r. vádlottak vonatkozásában a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban állapítsa meg, a felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejének tartamát súlyosítsa a XI., XII. és XIII. r. vádlottak esetében, míg a VIII., X., XIV., XV. r. vádlottak pénzbüntetése napi tételszámát nagyobb mértékben állapítsa meg. Rendeljen el vagyonelkobzást a **(egyéb érdekelt neve)** nevén lévő **(4. sz. ingatlan adatai)** hrsz. ingatlan 1/2 tulajdoni hányadára, továbbá helyezze hatályon kívül a XIII. r. vádlottat próbára bocsátó

rendelkezést, valamint hívja fel a megyei bíróságot a XVI. r. vádlott védőjének költség megtérítésére irányuló indítványa elbírálására.

Egyebekben elírások helyesbítésére, jogszabályhelyek pótlására, enyhítő és súlyosító körülmények változtatására tett indítványokat.

A másodfokú eljárásban a vádlottak és a védők is részben módosították a fellebbezésüket. Az I. r. vádlott és védője fellebbezését eltérő minősítésre is kiterjesztette, az V. r. vádlott védője másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, harmadlagosan eltérő jogi minősítést, a büntetés enyhítését és a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését, valamint a vagyonek kobzás mellőzését, a VII. r. vádlott védője a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését is, a IX. r. és XII. r. vádlott védője védenccé vonatkozásában egyes tényállási pontokat érintően - törvényes vád hiányában - az ítélet egy részének hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését is indítványozta fellebbezése egyebekben történő fenntartása mellett. A XI. r. védője a felmentésre irányuló fellebbezést csak enyhítésre tartotta fenn. A XIII. r. védője másodlagosan hatályon kívül helyezést, továbbá enyhítést indítványozott.

A vádlottak és a védők általánosan támadták a bünszervezetben elkövetés és az üzletszerűség megállapítását.

Az enyhítésre, valamint az eltérő minősítésre irányuló fellebbezések részben alaposak voltak, míg a további fellebbezések alaptalannak bizonyultak.

Az ítélet tábla a Be. 348. § (1) - (2) bekezdése és a 349. § (1) bekezdése alapján eljárva, az ítéletet a büntetőjogi felelősséget megállapító részében, a fellebbezéssel érintett vádlottak vonatkozásában bírálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság nem követett el olyan eljárási szabálysértést, amely az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné.

Az ítélet tábla nem osztotta a IX. r. és a XII. r. vádlott védőjének azon álláspontját, mely szerint a vádmódosításokra figyelemmel az elsőfokú bíróság törvényes vád hiányában járt el védencükkel szemben.

A Be. 2. § (2) bekezdése értelmében törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi.

Ez az ún. vádelv azonban a vád és az ítélet tényállása közötti teljes történeti azonosságot nem követeli meg. A bíróság a bizonyítás eredményéhez képest a vádirati

tényállástól több vonatkozásban is eltérhet anélkül, hogy az a vádelv sérelmét jelentené. Így eltérhet az elkövetés helye, ideje, módja, eszköze, motívuma, célja, eredménye, a vádlott tudattartalma stb. tekintetében is, feltéve, hogy a bűncselekmény lényeges elemét alkotó, a bűncselekmény tárgyi oldalához tartozó tények tekintetében annak megfelel (BH 2005.242).

Ezért a XII. r. vádlott védőjének a XII. r. vádlott tudattartalma tekintetében a vádirat módosítására alapított, és a törvényes vád hiányának megállapítására irányuló álláspontja téves volt, minthogy a vád és az ítéleti tényállás vonatkozó részei a lényeges releváns, objektív tények tekintetében egymásnak megfelelnek. A vádmódosítás folytán a vádirati tényállásból csak a X. r. vádlott cselekvősége került ki, míg a XII. r. vádlott tekintetében ugyanazon releváns tények képezték a vád tárgyát változatlanul a XVI. tényállási résznél.

Ugyanez vonatkozik a IX. r. vádlott védőjének a törvényes vád hiányára irányuló álláspontját illetően is, hiszen a vádmódosítás kizárólag a II. r. vádlottra vonatkozott az adott tényállási pontok - 3 pályázat - tekintetében, míg a IX. r. vádlottat érintően nem változott a vád lényege.

Az V. r. vádlott védője szerint az elsőfokú bíróság törvénysértően járt el, amikor az V. r. vádlottnak a nyomozás során tanúként tett vallomását a bizonyítás részévé tette, s azt figyelembe vette a tényállás megállapítása során. A védő álláspontja etekintetben a következő volt:

Az elsőfokú bíróság védenca tanúkénti vallomását a 2008. november 17.-i tárgyaláson olvasta fel. Az ekkor hatályos törvényi rendelkezések szerint [Be. 291. § (2) bekezdése és Be. 85. § (3) bekezdése] a vádlottnak a nyomozás során tett tanúvallomása csak akkor olvasható fel, ha azt a vádlott indítványozta, vagy a tanúvallomásról készült jegyzőkönyvből a 85. § (3) bekezdésében meghatározott figyelmeztetés, és az erre adott válasz egyértelműen kiderül. A Be. 85. § (3) bekezdésének a tanúkénti kihallgatás idején hatályos szövegezése szerint a tanút - ha vallomástételének nincs akadálya - arra kell a kihallgatás elején figyelmeztetni, hogy köteles a legjobb tudomása és lelkiismerete szerint az igazat vallani, továbbá figyelmeztetni kell a hamis tanúzás következményeire. A figyelmeztetést, valamint a tanúnak a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell venni.

Ez a jogszabályhely a bírósági eljárás idejére - a 2006. évi LI. törvény 41. §-a folytán - annyiban változott meg, hogy a figyelmeztetési kötelezettség részévé tette a mentő körülmény elhallgatásának következményeire való kioktatást is. Az V. r. vádlott védőjének álláspontja szerint a jogszabályi változásra tekintettel a mentő körülmény elhallgatásának következményeire való figyelmeztetés hiánya folytán a tanúvallomást nem lehetett volna bizonyítékként értékelni.

Ez az álláspont alapvetően téves. A Be. 11. § (1) bekezdése szerint a büntetőeljárást a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő törvény szerint kell lefolytatni. Ugyanakkor a Be. 605. § (2) bekezdése értelmében az e törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az ezt megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmény akkor is érvényes, ha ezt a törvény másként szabályozza.

Ezen rendelkezésekből egyértelműen következik az, hogy a tanúkihallgatás idején az akkor hatályos rendelkezéseknek megfelelően felvett bizonyítási cselekmény törvényes volt, s ezt a jellegét a későbbi jogszabályi változás sem másította meg, minthogy az eljárási törvény módosításainak nincs visszaható hatálya. A törvényesen felvett bizonyítás anyagát pedig a bíróság a bizonyítási eljárás részévé teheti, így az elsőfokú bíróság eljárása törvényes volt.

Ezen túlmenően is megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a mentő körülmény elhallgatásának következményeire történő figyelmeztetés - amely a hamis tanúzás következményeire történő kioktatás mellett egyébként is csak felesleges szöszaporítás - elmaradása csak relatív eljárási szabálysértés, amely nem jár az adott vallomás kirekesztésével, mint ahogy erre már egy korábbi határozatában is rámutatott (IH 2010.51). A tanú ugyanis lényeges körülmény elhallgatásával hamis tanúzást követ el.

Az V. r. vádlott védője kifogásolta az elsőfokú bíróság tevékenységét abból a szempontból is, hogy több esetben túllépett a kompetenciáján, amikor írásszakértői feladatot képező kérdésekben foglalt el álláspontot. Különösen vonatkozik ez a II/1. tényállási pontra kifejtett indokolásra (ítélet 272. oldal alulról a 2. bekezdés), ahol az elsőfokú bíróság két aláírás hasonlóságát és ugyanazon személytől való származását állapította meg.

Az ítélet tábla ezzel az állásponttal egyetértett.

A Be. 99. § (1) bekezdése szerint ha a bizonyítandó tény megállapításához vagy megítéléséhez különleges szakértelem szükséges, szakértőt kell alkalmazni. Ez azt jelenti, hogy ha a büntetőeljárás során az átlagos élettapasztalatot, az átlagos emberi tudást, ismeretanyagot meghaladó tények, körülmények bizonyítása válik szükségessé, akkor a kérdés eldöntéséhez a hatóság eljáró tagja nem használhatja fel a saját tudását, ismeretanyagát, hanem szakértő (vagy bizonyos törvényi kivételtől eltekintve egyéb erre alkalmas bizonyítási eszköz) igénybevételével kell eljárnia.

Az egyes írásképek, betűk megformálása, hasonlóságának a megállapítása, s erre alapítva az aláírások egyezőségének a megállapítása kétségtelenül olyan különleges szakértelmet igényel, ami nem tartozik bírói kompetenciába.

A másodfokú bíróság ezért mellőzte a névaláírások hasonlóságára vonatkozó, az ítélet 272. oldal utolsó előtti bekezdésében szereplő megállapítást, amely ezen túlmenően

megalapozatlan volt annyiban, hogy a hivatkozott V/1. alatti tényállás vonatkozásában készült szakvélemény a "(személynév)" aláírást nem tulajdonította V. r. vádlottnak, hanem azt állapította meg, hogy az aláíró személy a szakértői eljárás során nem volt megállapítható (ítélet 313. oldal utolsó bekezdés). A másodfokú bíróság ugyanezen indokok alapján mellőzte az ítélet indokolásából a 287. oldal utolsó bekezdésében és a 422. oldal 4. - 5. bekezdésében foglaltakat is.

Az elsőfokú bíróság a vád tárgyának elbírálásához lehetséges és szükséges körben a bizonyítást felvette, s az ítéltábla osztotta a bizonyítási indítványok elutasításának az indokait is. Ugyanakkor a másodfokú bíróság megállapította azt is, hogy az elsőfokú bíróság (akárcsak a nyomozó hatóság) a vád tényállásának és a releváns jogi kérdéseknek az elbírálásához szükséges bizonyításon indokolatlanul, gyakran a bírósági kompetenciát meghaladóan túlterjeszkedett, amely jelentősen hozzájárult a büntetőeljárás elhúzódásához, költségei növekedéséhez.

A másodfokú eljárásban a vagyonek kobzással sújtott I. r., III. r., IV. r., V. r. és VI. r. vádlottak, illetve védőjük az elkobzás alá került vagyonuk törvényes eredetének bizonyítása körében új bizonyítékokat - különböző iratokat - terjesztettek elő, amelyekre tekintettel az ítéltábla tárgyalást tartott, s ezen bizonyítékokat ismertetéssel a tárgyalás anyagává tette.

A tényállás felülbírlata során a másodfokú bíróság megállapította, hogy az részben megalapozatlan [Be. 351. § (2) bekezdés b) pont 2. fordulata, c) és d) pontja]. Ezért a másodfokú bíróság az egyes tényállási pontokat a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján - az iratok tartalma, ténybeli következtetés, valamint a másodfokú eljárás során felvett bizonyítás alapján - a következők szerint kijavította, illetőleg kiegészítette:

Az ítélet 24. oldalának 1. bekezdését kiegészítette azzal, hogy az ítélet 235. oldal 5. bekezdéséből, illetve a 211. oldal alulról a 4. bekezdéséből a tényállás részébe emelte azon megállapításokat, amely szerint a Nemzeti Civil Alapprogramot a 2003. évi L. törvény hozta létre, amely a Magyarországon bírósági nyilvántartásba vett civil szervezetek számára, azok működéséhez és tevékenységéhez biztosít központi költségvetési támogatást (fejezeti kezelésű előirányzatként), illetve a Gyermek és Ifjúsági Alapot az 1995. évi LXI. törvény hozta létre, amelyet ugyancsak a központi költségvetés támogat elkülönített fejezeti kezelésű előirányzatként.

Mellőzte a tényállás "preambulum" részéből a 27. oldalon tett azon megállapítást, amely szerint (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott dr. **(1. sz. tanú neve)** tanú közvetítését kérve kísérelte meg jogellenes módon befolyásolni a nyomozást, minthogy ezen megállapítás (akárcsak az e vonatkozásban felvett bizonyítás) a vádhoz nem tartozó, szükségtelen volt.

Ugyancsak mellőzte a 22. oldal 4. bekezdésében tett megállapítást, amely szerint a (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott által létrehozott civil szervezeti hálózat révén történő pénzszerzési módszer alkalmazására a politikai ifjúsági szervezetek felsőbb vezetése által is tudottan került sor, minthogy ennek nincs ténybeli alapja.

Mellőzte az egyes tényállási pontokból a vádlottak szándékára vonatkozó megállapításokat is, mert azok nem a tényállásba, hanem az ítélet indokolásába tartoznak (BH 2005.167).

A tényállás II/1. pontjából mellőzte azt, hogy a "**(III. r. vádlott neve)**" névaláírás (**V. r. vádlott neve**) V. r. vádlottól származik, figyelemmel részben a már fentebb írt azon eljárási szabálysértésre, amikor a bíróság írásszakértői kérdésben foglalt állást, valamint arra, hogy abból tényből, hogy (**V. r. vádlott neve**) V. r. vádlott nem zárta ki az általa való hamisítás lehetőségét (amely nem egyenlő a "de facto" beismeréssel, mint ahogy arra a megyei bíróság hivatkozott), további bizonyíték hiányában nem következik az, hogy ő hamisított.

Helyesbítette a II/2. tényállási pontot (39. oldal 8. bekezdése), amely szerint **(III. r. vádlott neve)** - helyesen - a III. r. vádlott, II/7. tényállási pontot azzal, hogy a pályázat beadásának éve - helyesen - 2005., a III/6. tényállási pontot, hogy a **(vállalkozás neve)** másodikként feltüntetett számlája - helyesen - **(1. sorszám)** sorszámú, míg a **(1.sz. Bt. neve)** Bt. nevében kiállított utolsó előttiként feltüntetett számla sorszáma - helyesen - **(2. sorszám)**.

Mellőzte a IV/4. tényállási pont címéből a "kijavított" megjelölést, helyesbítette a VII/3. tényállási pontot azzal, hogy a számla sorszáma - helyesen - **(3. sorszám)**, a VIII/1. tényállási pontban a **(2. sz. Bt. neve)** Bt. nevében kiállított, elsőként feltüntetett számla sorszáma helyesen **(4. sorszám)**, a 143. oldal 2. bekezdést azzal, hogy **(VII. r. vádlott neve)** helyesen a VII. r. vádlott.

Az elsőfokú bíróság téves jogi álláspontja folytán az okozott kár mértéke szempontjából nem volt figyelemmel arra, hogy a központi költségvetés és Budapest Főváros Önkormányzata külön-külön sértettjei a csalásoknak.

Ezért az ítéletábra a nevezett sértettek tekintetében az egyes vádlottak által okozott kárösszszerűségét az alábbiak szerint helyesbítette (ítélet 143. oldal):

(I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott a központi költségvetés sérelmére 87.670.500,- forint összegű pályázati támogatás megszerzésére irányuló cselekményben vett részt, melynek eredménye 45.561.470,- forint kár, Budapest Főváros Önkormányzata tekintetében 45.740.000,- forint összegű pályázati támogatás megszerzésében működött közre, melynek eredménye 26.095.000,- forint kár.

(III. r. vádlott neve) III. r. vádlott a központi költségvetés sérelmére 49.084.000,- forint megszerzésre irányuló pályázatokban működött közre, melynek során

25.999.000,- forint, Budapest Főváros Önkormányzata sérelmére 13.700.000,- forint összegű támogatás megszerzésére irányuló pályázatban működött közre, melynek során 7.900.000,- forint kárt okoztak.

(IV. r. vádlott neve) IV. r. vádlott a központi költségvetés vonatkozásában 29.416.500,- forint összeg megszerzésére irányuló pályázatokban működött közre, melynek során 17.654.970,- forint kárt okoztak, Budapest Főváros Önkormányzata vonatkozásában 4.800.000,- forint megszerzésére irányuló tevékenységben működött közre, melynek során 2.000.000,- kárt okoztak.

(V. r. vádlott neve) V. r. vádlott a központi költségvetés vonatkozásában 2.632.500,- forint támogatás megszerzésére irányuló pályázatokban működött közre, melynek során 652.500,- forint, Budapest Főváros Önkormányzata tekintetében 8.675.000,- forint megszerzésére irányuló pályázatban működött közre, melynek során 7.500.000,- forint kárt okoztak.

(VI. r. vádlott neve) VI. r. vádlott a központi költségvetés vonatkozásában a III/1. és III/2. pontban foglalt cselekményével 682.500,- forint, a III/6., 7., 10., 11., 12., 13. pontban foglalt cselekményével 5.085.000,- forint, a III/14. pontban foglalt cselekményével pedig 5.050.000,- forint, mindösszesen 10.817.500,- forint megszerzésére irányuló pályázatban vett részt, melynek során a III/1., 2. pontban foglaltakkal 287.500,- forint, a III/6., 7., 10., 11., 12., 13. pontban foglalt cselekményével 3.095.000,- forint, a III/14. pontban foglalt cselekményével pedig 1.500.000,- forint, mindösszesen 4.882.500,- forint kárt okoztak, Budapest Főváros Önkormányzata sérelmére 8.565.000,- forint összegű támogatás megszerzésére irányuló pályázatban vett részt, melynek során 5.595.000,- forint kárt okoztak.

(VII. r. vádlott neve) VII. r. vádlott a központi költségvetés vonatkozásában 17.684.000,- forint támogatás megszerzésére irányuló pályázatban működött közre, melynek során 8.374.500,- forint kárt okoztak, Budapest Főváros Önkormányzata tekintetében pedig 14.620.000,- forint összegű támogatás megszerzésére irányuló pályázatban működött közre, melynek során 8.400.000,- forint kárt okoztak.

(VIII. r. vádlott neve) VIII. r. vádlott 3.500.000,- forint összegű támogatás elnyerésére irányuló pályázatban működött közre, melynek során Budapest Főváros Önkormányzata sérelmére 3.000.000,- forint kárt okoztak.

(IX. r. vádlott neve) IX. r. vádlott a központi költségvetés tekintetében 19.680.000,- forint összegű támogatás megszerzésére irányuló pályázatban működött közre, melynek során 4.800.000,- forint kárt okoztak.

Végezetül a másodfokú bíróság kiegészítette a tényállást a vagyonekbezárással érintett ingatlanok és azok eredetére vonatkozó megállapításokkal:

A (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott tulajdonát képező, **(1. sz. ingatlan adatai)** szám alatti ingatlanrészt az I. r. vádlott az **(1. sz. pénzügyintézet neve)**-nél vezetett **(számla neve)** értékpapír számlán tartott, és 2005. szeptember 16-án felvett 16.500.000.- forintból, valamint a **(2. sz. pénzügyintézet neve)**banktól 2005. szeptember 27-én igényelt 13.500.000.- forint összegű kölcsönből vásárolta. A **(helyrajzi szám)** hrsz-ú ingatlanrészt a **(2. sz. pénzügyintézet neve)**banktól 2005. szeptember 27-én igényelt 8.500.000.- forint összegű kölcsönből fedezte. (E tényeket az APEH által lefolytatott vagyonekbezárási vizsgálat is igazolta.)

Az I. r. vádlott **(1. sz. pénzügyintézet neve)** Banknál vezetett **(1. számlaszám), (2. számlaszám), (3. számlaszám)** számú bankszámlái a bünszervezetben való részvétele ideje alatt negatív egyenlegűek voltak, így ezek tekintetében pontos számszerű összeg megjelölésével vagyonekbezárási - ténybeli alap hiányában - nem rendelhető el.

A **(egyéb érdekelt neve)** egyéb érdekelt tulajdonában álló, **(3. sz. ingatlan adatai)** hrsz-ú ingatlan 1202/27246 tulajdoni hányada a **(2. sz. pénzügyintézet neve)**banktól 2003. július 9-én igényelt 18.306.000,- forint összegű kölcsönből került kiegyenlítésre, így az etekintetben elrendelt vagyonekbezárási sem állnak fenn a törvényi feltételei.

(III. r. vádlott neve) III. r. vádlott a **(4. sz. ingatlan adatai)** hrsz. ingatlan 1/2 tulajdoni hányadát a bünszervezetben való részvétele ideje alatt - 2005. április 21-én -, de legális megtakarításból vette 350.000.- forintért. Az ingatlanon a 2006. november 6-án jogerős II.2676-9/2006. számú építési engedély alapján felépítményként egy faház épült, amely **(1. sz. tulajdonos neve)**, kk. **(2. sz. tulajdonos neve)** és kk. **(3. sz. tulajdonos neve)** tulajdonát képezi.

(III. r. vádlott neve) III. r. vádlott résztulajdonában álló - helyesen - **(társaság neve)** Betéti Társaságban meglévő vagyoni részesedésének az összegszerűen kifejezhető hányada nem állapítható meg, ebből következően etekintetben nem állnak fenn a vagyonekbezárási ténybeli alapokon nyugvó törvényi feltételei sem.

(IV. r. vádlott neve) IV. r. vádlottnak az **(1. sz. pénzügyintézet neve)** banknál vezetett **(4. számlaszám)** számú bankszámlája a bünszervezetben való részvétele ideje alatt negatív egyenlegű volt, így erre vagyonekbezárási - ténybeli alap hiányában - nem rendelhető el.

(V. r. vádlott neve) V. r. vádlottnak az **(1. sz. pénzügyintézet neve)** Banknál vezetett **(5. számlaszám)** számú számláján a bünszervezet fennállta alatt pozitív egyenleg volt, amelyen 2007. október 18-án 9.249.373,- forint összeg került zárolásra. Ezen összeg

tekintetében a vagyonekobbzás feltételei azonban nem állnak fenn, mivel ez az összeg az általa összesen 49.000.000.- forint értékben értékesített **(település) (helyrajzi számok)** hrsz-ú ingatlanok ellenértékéből származott.

(VI. r. vádlott neve) VI. r. vádlott tulajdonát képező **(forgalmi rendszám)** frsz-ú **Opel Astra** személygépkocsi vásárlása a korábban a VI. r. vádlott tulajdonában álló **Citroen XM** típusú személygépkocsi 650.000,- forint bevételt eredményező értékesítéséből, 400.000,- forint szülői segítségből, 250.000,- forint **(magánszemély neve)**től származó kölcsönből, 142.600,- forint korábbi megtakarítású önerőből és 807.000,- forint, a **(3. sz. pénzüintézet neve)** Banktól 2005. február 15-én igényelt hitelből származott. A **(5. sz. ingatlan adatai)** hrsz-ú, **(5. sz. ingatlan címe)** sz. alatti ingatlan 1/1 tulajdoni hányada 400.000,- forint adó-visszatérítésből, 615.000,- forint korábbi megtakarítású önerőből, illetőleg 9.000.000,- forint, az **(1. sz. pénzüintézet neve)** Banktól 2004. március 25-én igényelt bankhitelből származó forrásból került megvásárlásra.

A VI. r. vádlottnak az **(1. sz. pénzüintézet neve)** Banknál vezetett **(6. számlaszám)** számú bankszámlája a bünszervezetben való részvétele ideje alatt negatív egyenlegű volt, így erre vagyonekobbzás - ténybeli alap hiányában - nem rendelhető el.

(VII. r. vádlott neve) VII. r. vádlottnak az **(1. sz. pénzüintézet neve)** banknál vezetett **(7. számlaszám)** számú bankszámlájának egyenlegadatai nem ismertek, így erre vagyonekobbzás pontos számszerű összeg megjelölésével - ténybeli alap hiányában - nem rendelhető el.

A vagyonekobbzással kapcsolatos tényállásrészt a másodfokú bíróság a rendelkezésére álló iratok, valamint a másodfokú tárgyaláson az I., III., IV., V. és VI. r. vádlottak által csatolt okiratok alapján állapította meg, amely bizonyítékokat alátámasztotta az a tény is, hogy a vádlottak - a III. r. vádlott kivételével - a bünszervezet tagjaként nem részesültek pénzbeli vagy egyéb értékkel bíró juttatásban.

A fenti helyesbítésekkel és kiegészítésekkel a tényállás megalapozott lett, s ezáltal a másodfokú felülbírálat alapját képezte.

A tárgyaláson a IX. r. vádlott védője további bizonyítási indítványt is előterjesztett, melyben indítványozta **(név)** tanúkénti kihallgatását arra vonatkozóan, hogy **(II. r. vádlott neve)** II. r. vádlott mit mondott neki az általa kötött „vádalku”-val kapcsolatban. Az ítéletábla a bizonyítási indítványt elutasította, figyelemmel arra, hogy a másodfokú eljárásban a megalapozott tényállás mellett további bizonyítás felvételének törvényi lehetősége [Be. 353. § (1) bekezdése] már nem volt.

Az elsőfokú bíróság a beszerzett bizonyítékokat egyenként és összességükben is értékelte, s a tényállást az ennek alapján kialakult meggyőződése alapján állapította meg.

Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének szerkezete részben nem felel meg a vonatkozó jogszabályi rendelkezésnek (így a vádra történő utalás az indokolási rész vége felé, az ítélet 445 - 447. oldalán található, a Be. 258. § (3) bekezdés a) pontjában írtakkal szemben), részben pedig eltér a kialakult bírói gyakorlattól (így a bizonyítékok általános értékelése megelőzi az egyenkénti értékelést, a tényállásban von le jogi következtetéseket a vádlottak tudattartalmára, illetve a cselekvőségük bünszervezeti jellegét illetően). Ezek azonban összességükben az indokolásra érdemi kihatással nem voltak.

A másodfokú bíróság ugyanakkor az indokolás egyes nagyobb terjedelmű részeit mellőzte az ítéletből. Így mellőzte azokat, amelyekben az elsőfokú bíróság meg nem vádolt személyek (pl. **2. sz. tanú neve**, **3. sz. tanú neve**) büntetőjogi felelősségét megalapozó megállapításokat tett. Ezek szükségtelenek, a vádlottaknak a vád tárgyát képező cselekmények tekintetében való büntetőjogi felelőssége elbírálása szempontjából irreleváns megállapítások voltak.

Ugyanígy mellőzte a vádlottaknak (mindenekelőtt I.rendű vádlott neve I. r. vádlottnak) a megindult nyomozás során, a védekezés körében kifejtett, de vád tárgyát nem képező magatartására vonatkozó megállapításokat, amely - mellőzött - témakörök az ítélet 168. oldalának utolsó előtti bekezdésében találhatók.

Mellőzte a másodfokú bíróság "a védelem megszervezésével és a büntetőeljárás akadályozásával" kapcsolatos mindazon ítéleti megállapításokat, amelyek nem merítették ki valamely, a vád tárgyát képező bűncselekményt (így az ítélet 181. oldal 6. és 7. pontjában megjelölt témakörök tekintetében, az ún. **(vezetéknév)** beszélgetésekkel, a lehallgatásokkal, a mobiltelefonok cseréjével, illetve a nyomozó hatóság jogellenes befolyásolásával kapcsolatban kifejtetteket), melyek teljes mértékben irreleváns bizonyítások és okfejtések voltak a vád tárgyát képező cselekmények büntetőjogi megítélése szempontjából.

A bizonyítás körét és az indokolást illetően is megállapította az ítéletábra, hogy a megyei bíróság szükségtelenül túlhangsúlyozta a vádlottak (illetve a bünszervezet) külső-felső kapcsolatrendszerének felderítését, amit sem a bünszervezet fogalmi elemeinek körére vonatkozó vizsgálat, sem a vád tárgyát képező konkrét cselekmények felderítése nem indokolt, s aminek következtében az elsőfokú bíróság a feladatát képező büntetőjogi vizsgálódás kereteit részben meghaladta. (Ez jól tükröződik "A minisztérium szerepe a pályázati tevékenységben" címszó alatt az ítélet 212. oldalától kifejtettekben).

Nem osztotta a másodfokú bíróság az ítélet 248. oldal utolsó bekezdésében és 249. oldal első bekezdésében kifejtetteket sem, amikor az elsőfokú bíróság úgy értékelte, hogy a vádirat III/11. pontjában szereplő azon megállapítás, hogy a XII. r. vádlottól vásárolta az I. r. vádlott a hamis számlát, nem képezi a vád részét. A Be. 2. § (4) bekezdése értelmében a bíróság köteles a vádat kimeríteni, vagyis a vád tényállásában szereplő valamennyi, a büntető törvénybe ütköző cselekményről döntenie kell.

A vádemelés ügyészi monopólium, ehhez képest a bíróság a vád tényállásában szereplő, s ezáltal a vád tárgyát képező egyetlen cselekmény vonatkozásában sem bírálhatja azt felül akként, hogy az nem képezi a vád részét (ilyen tartalmú kifejezett ügyészi megállapítás hiányában).

Az elsőfokú bíróság ezért jogalap nélkül helyezkedett arra az álláspontra, hogy valamely, a vád tényállásában szereplő, bűncselekményt megvalósító magatartás nem képezi a vád részét. Tekintettel azonban arra, hogy az elsőfokú bíróság ezen egyébként a folytatólágosság egységébe tartozó bűncselekményt nem állapította meg a tényállásban, ezért etekintetben külön rendelkezést nem is kellett hoznia, s így a másodfokú bíróság a fentieknek csak a megállapítására szorítkozott.

Az elsőfokú bíróság mindezekkel együtt indokolási kötelezettségének eleget tett, az okszerű, az iratok tartamával egyező és a logika szabályainak megfelelő volt, így a mérlegelésen keresztül a tényállást támadó, és hatályon kívül helyezést, illetve felmentést célzó fellebbezések eredményre nem vezethettek.

Az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból helyesen következtetett a vádlottak bűnösségére, ugyanakkor a bűncselekmények jogi minősítése során több tekintetben is téves álláspontot alakított ki:

A csalási bűncselekmények esetén helyesen külön sértettnek tekintette az Európai Közösségeket és a Táncsics Alapítványt, de nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy egymástól elkülönült sértettje e bűncselekményeknek a Budapest Főváros Önkormányzata, illetve a központi költségvetés is. Ez utóbbi sérelmére valósították meg a vádlottak a Nemzeti Civil Alapprogram keretében, valamint a Gyermek és Ifjúsági Alaphoz benyújtott pályázatok révén elkövetett bűncselekményeket, melyek egyaránt a központi költségvetésnek okoztak károkat.

Mindebből következően a vádlottak a központi költségvetés, Budapest Főváros Önkormányzata, az Európai Közösségek és a Táncsics Alapítvánnyal fennálló jogviszonyok keretében követték el a bűncselekményeket.

Tévesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a csalási bűncselekmények befejezettségét (bevégzettségét) illetően is.

A Btk. 318. § (1) bekezdése értelmében aki jogtalan haszonszerzés végett más tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart, és ezzel kárt okoz, csalást követ el.

A Btk. 137. § 5. pontjában foglaltak szerint a kár a bűncselekménnyel a vagyonban okozott értékcsökkenés.

A csalás bűncselekménye akkor befejezett, amikor a sértett vagyonában az elkövetői tévedésbe ejtés, illetve tévedésben tartás folytán bekövetkezik az értékcsökkenés, vagyis amikor a pályázati pénzek átutalása megtörtént (függetlenül attól, hogy mikor került az elkövetők rendelkezése alatt álló bankszámlán jóváírásra, mint ahogy azt az elsőfokú bíróság tévesen kifejtette az ítélet 451. oldal alulról a 3. bekezdésében). A vagyoncsökkenés, és nem a vagyongyarapodás jelenti a befejezettséget.

Abban az esetben, ha a pályázattal elnyert pénz átutalása két részletben történt (az ún. vegyes finanszírozású pályázatok esetén) az természetes egységnek minősül (BH 2003.47), s a bűncselekmény a második részlet kiutalásával válik befejezetté.

A bűncselekmény befejezettsége pedig teljesen független attól, hogy a sértett a pénzét visszakövetelheti-e vagy nem (minden bűncselekménnyel okozott kár esetén egyébként is kártérítésnek van helye, még ha azt polgári jogi szerződésben nem is kötötték ki), az kizárólag a vagyon tényleges csökkenéséhez kötődik.

A bevezettség pedig, mint stádiumtani fogalom fel sem merülhet a csalás bűncselekményénél. Az kizárólag tartós, illetve állapot bűncselekmények esetén kerülhet szóba, ahol a jogtárgy elleni támadás a cselekmény befejezettségét követően is folytatódhat, illetve a jogellenes állapot tartósan fennállhat. Ilyen a csalás bűncselekménye esetén fogalmilag kizárt, s ezért az elsőfokú bíróságnak e körben kifejtett (a haszon feltételhez kötött, illetve végleges megszerzésére vonatkozó) álláspontja teljes mértékben téves (ítélet 451. - 452. oldal).

Az elsőfokú bíróságnak a stádiumtani téves álláspontja egyben az elkövetői minőség, illetve a bűncselekmények jogi minősítésének megállapítása során is téves következtetéseket eredményezett.

A csalási cselekmények befejezettségét követően, ugyanazon pályázati kiíráson belül kifejtett további elkövetői magatartások ugyanis már nem minősülhetnek tettesi (társtetesi), illetve részesi magatartásoknak. Az alapcselekmény elkövetői esetén büntetlen utócselekményekként, rajtuk kívül állók esetén pedig bűnpártolásként értékelendő ezen tevékenység (így pl. a beszámolók megírása, benyújtása).

Ebben a körben állapítja meg azt is az ítélőtábla, hogy az elsőfokú bíróságtól részben eltérően értékelte az egyesületi elnökök tevékenységét.

A csalás elkövetési magatartása a megtevesztés, másnak a tévedésbe ejtése, illetve tévedésben tartása. Azok, akik ezen tévedést kialakítják, illetve azt fenntartják, a

csalás tetteseinek (társtetteseinek) minősülnek, akik pedig a tettesi cselekményt pszichikailag vagy fizikailag segítik, a csalás bűnsegédeinek tekintendők, amely elkövetői formák megállapítására a bűncselekmény befejezettségéig kerülhet sor.

Azon egyesületi elnökök ezért, akik a konkrét pályázati tevékenységben tevőlegesen nem működtek közre, hanem a tevékenységük a „fantom” egyesületek elnökségének az elvállalására, és ezáltal a csalási cselekmények megvalósításának általánosságban való lehetővé tételére korlátozódott, a másodfokú bíróság szerint bűnsegédek. Abban az esetben, ha ezen vádlottak további cselekvése a csalás befejezettségét követő időszakra esett, s a már átutalt pénz felvételében merült csak ki, úgy ez a tevékenységük büntetlen utócselekmény. Ha azonban az ún. vegyes finanszírozású pályázatok esetében ez csak az első részlet felvételét jelentette, akkor a cselekményük még a bűncselekmény befejezettségét megelőzően valósult meg, s a csalásnak épp úgy tettesei (társtettesei), mint amikor már a pályázati tevékenység során olyan magatartást fejtettek ki, amely a megtévesztésben való közreműködésként volt értékelendő.

A másodfokú bíróság a folytatólágosság [Btk. 12. § (2) bekezdése], mint törvényi egység feltételei fennállása körében vizsgálta az egyes rész-cselekmények közötti "rövid időköz" megállapíthatóságát is.

Azokban az esetekben, amikor ugyanazon sértett sérelmére elkövetett kettő rész-cselekmény között oly mértékű időmúlás következett be, melynek során már az egységes elhatározás sem ismerhető fel, mellőzte a folytatólágosság megállapítását. Ugyanakkor a cselekmények sorozatjellegére figyelemmel, a bírói gyakorlatban kialakult, de nem merev határidőként értékelendő 6 hónapot valamennyivel meghaladó idővel megvalósított rész-cselekményeket is egységként elkövetettnek minősítette. Így pl. a (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott terhére rótt bűncselekmények közül az I/2. és az I/3., az I/3. és a II/1., a III/2. és a VII/2., a II/3. és a VI/3. számú pályázatokkal kapcsolatban megvalósult csalási cselekmények között 7, illetve 9 hónap is eltelt, amiket a másodfokú bíróság mégis a folytatólágosság körében értékelt. Ugyanakkor az ítéletábra álláspontja szerint pl. a **(VI. r. vádlott neve)** VI. r. vádlott által a III/2. és a III/6., a III/13. és a III/14., a III/5. és a III/8. számú pályázatokkal elkövetett bűncselekmények között már olyan mértékű volt az elkövetési idő közti eltérés, hogy ezen bűncselekményeknek az említett törvényi egységbe vonására semmiképpen nem kerülhetett sor.

A másodfokú bíróság az üzletszerűség megállapíthatósága körében az elsőfokú bíróság által kifejtetteket részben osztotta.

A Btk. 137. § 9. pontja értelmében üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan, vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik. Rendszeres haszonszerzésre törekszik az is, aki

cselekményeit más személy hasznára, más vagyoni gyarapodása érdekében követi el. Az üzletszerűséggel érintett vádlottak valamennyien költségvetési és egyéb forrásokból származó pénzeszközök rendszeres megszerzésére irányuló bűncselekményekben vettek részt. A pénzeszközök - I.rendű vádlott neve kivételével - nem kerültek a vádlottak rendelkezési körébe, egyikük tekintetében sem személyes vagyonukat gyarapították, de a felhasználók számára kétségtelenül vagyoni hasznot jelentettek. A vádlottak célja éppen ezen haszon megszerzése volt, cselekményük így kétségtelenül üzletszerűnek minősül. Az ítélet tábla tehát teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy az üzletszerűség elemét képező haszonszerzési cél nem csak a saját haszonra való szerzésre irányulhat, hanem a más hasznára való célzatként is megvalósulhat (EBH 2007. 1678).

Nem érinti ezt az sem, hogy adott esetben a bűncselekmények a folytatólágosság egységébe olvadnak, vagy bűnhalmazatot képeznek, hiszen az üzletszerűség a csalás bűncselekményének nem alaptényállási eleme, amely esetben külön törvényi egységet képeznének a cselekmények, hanem a minősítő körülménye. Ezért mind a folytatólágosság, mind az üzletszerűség egymás mellett megállapításra kerülhetett.

Alapvetően téves volt azonban a megyei bíróság álláspontja, hogy az üzletszerűségnek nem fogalmi eleme az, hogy amely haszon megszerzésére törekszik az elkövető, annak anyagi jellegűnek kell lennie. Az elsőfokú bíróság összekeverte a "jogtalan előny" fogalmát a „jogtalan haszon”-nal. Az „előny” valóban lehet bármilyen, vagyoni és nem vagyoni természetű is, míg az utóbbi fogalom elemét képező haszon vitán felül csak vagyoni jellegű lehet. Etekintetben eltérő értelmezésnek semmilyen alapja nincs, sem az elméletben, sem a bírói gyakorlatban nem merült fel ilyen. Ezért az elsőfokú bíróságnak az ítélet 455. oldal 7. bekezdésében kifejtett álláspontja egyértelműen téves.

Tévedett továbbá a megyei bíróság, amikor a hamis tartalmú pályázatok, beszámolók benyújtását kizárólag a csalás bűncselekménye körében értékelte, s - lényegében büntetlen eszközcselekményként - nem, vagy csak abban az esetben állapított meg magánokirat-hamisítást, ha az adott irat aláírója nem volt azonos azzal, aki az okiraton feltüntetésre került (elsőfokú ítélet 460. oldal alulról 2. bekezdés).

Ez, azon túlmenően, hogy indokolhatatlanul tesz különbséget a bűncselekmény megvalósulása szempontjából a magánokirat-hamisítás egyes elkövetési módjai között, ellentétes a régóta kialakult és következetes bírói gyakorlattal, amely szerint "A csalást és a magánokirat-hamisítást halmazatban kell megállapítani akkor is, ha a magánokiratot a csalás eszközeként használták" (BH 1981.42., BH 1990.271.).

Az ítélet tábla ezért a hamis tartalmú pályázatok, beszámolók benyújtását is magánokirat-hamisításnak minősítette. A magánokirat-hamisítások rendbelisége szempontjából pedig azokat annyi rendbelinek értékelte (illetve állapított meg a

törvényi feltételek fennállása esetén folytatólagosságot), ahány sértettel fennálló jogviszonyban kerültek azok felhasználásra.

Nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját az Európai Közösségek költségvetésének (tényállás II/8. pontja) sérelmére elkövetett cselekmény jogi minősítését illetően sem. Ezen, a Btk. XVII. Fejezetének körében, a gazdasági bűncselekmények között elhelyezett bűncselekmény elkövetője ugyanis, miként a jogosulatlan gazdasági előny megszerzése bűncselekmény elkövetője is, kizárólag ténylegesen létező és tényleges tevékenységet folytató, illetve ilyen szándékkal rendelkező jogalany lehet. Amennyiben ilyen nincs -mint jelen esetben, hiszen a Hoppá Egyesület mint "fantom" szervezet semmilyen tényleges tevékenységet nem fejtett ki -, akkor az elkövetési magatartást nem a gazdasági, hanem a vagyon elleni bűncselekmények között kell értékelni. Az Európai Közösségek pénzügyi érdekének megsértése bűncselekmény ugyanis speciális a csalás bűncselekményéhez képest, de nem csak a sértetti oldalon, hanem az elkövetői oldalon is. Amennyiben pedig ez az elkövetői specialitás (a ténylegesen létező szervezet) nem állapítható meg, úgy a cselekmény a csalás bűncselekményének keretei között értékelendő.

Az ítéletábra a fentiek figyelembevételével újra minősítette a fellebbezéssel érintett vádlottak cselekményeit. Ennek során figyelemmel volt arra, hogy a folytatólagosság egységébe olvadó rész-cselekmények esetén a súlyosabb elkövetői minőséget kell megállapítani (az egység esetén fogalmilag kizárt a részbeni különböző elkövetői formákra, illetve stádiumokra utalás, azok egységesen a súlyosabb forma szerint minősülnek - FBK 1994.13 -). Továbbá a ténylegesen okozott kár szerinti minősítéshez képest, a pályázattal elérni kívánt összeg szerinti minősítésre (a Btk. 16. §-a szerinti kísérlet megállapítására) akkor került sor, ha az egyben súlyosabb minősítést is eredményezett, az értékhatárookra tekintettel.

Az ítéletábra a fentieknek megfelelően a vádlottak cselekményeit **(XI. r. vádlott neve)** XI. r. vádlott kivételével a következőként minősítette:

(I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott cselekményeit

- 1 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntette kísérletének [Btk. 318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (7) bek. b) pontja] (tényállás I/1,2,3,4,II/1,2,3,5,6,7,III/1,2,6,7,10,11,12,13,14,IV/2,3,4,5,6,VI/3,4,5,6,7,8,9,V II/1,3,4,5,6,7,8,9,VIII/2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,IX/3,4,5,6.pontja),
- 1 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk.318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek. b) pontja] (tényállás II/4,III/3,4,5,8,9,IV/1,V/1,2,VI/1,2,VII/2,VIII/1,IX/1,2),
- 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk.318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (5) bek. b) pontja] (tényállás XI. pontja),

- 1 rb. felbujtóként elkövetett csalás büntettének [Btk.318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (5) bek. b) pontja] (tényállás II/8.),
- 2 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk.276.§) (a központi költségvetés és Budapest Főváros Önkormányzata vonatkozásában),
- 1 rb. felbujtóként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk.276.§ az Európai Közösségek vonatkozásában),
- bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk. 276.§ a Táncsics Alapítvány vonatkozásában),
- 2 rb. felbujtóként elkövetett bűnpártolás vétségének [Btk.244.§ (1) bek. a) pontja] (tényállás XV/2. és XVII. pontja),
- 2 rb. felbujtóként, folytatólagosan elkövetett bűnpártolás vétségének [Btk.244.§ (1) bek. a) pontja] (tényállás II/7., IV/5., VI/6,8., VII/9. és VIII/13. pontja),

(III. r. vádlott neve) III. r. vádlott cselekményeit

- 2 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk.318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek. b) pontja] (tényállás I/4,II/1,2,3,5,6,7,VI/9,VII/3,5,6,7,8,9,VIII/2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13, IX/4,5 pontjai, valamint a II/4,VII/2,VIII/1,IX/2. pontjai),
- 1 rb. csalás büntettének [Btk.318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (5) bek. b) pontja] (tényállás II/8.pontja),
- 1 rb. bűnpártolás vétségének [Btk.244.§ (1) bek. a) pontja] (tényállás XI/1.),
- 2 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk.276.§, a központi költségvetés és Budapest Főváros Önkormányzata vonatkozásában),
- 1 rb. magánokirat-hamisítás vétségének (Btk.276.§, az Európai Közösségek vonatkozásában),

(IV. r. vádlott neve) IV. r. vádlott cselekményeit

- 1 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk. 318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek. b) pontja], (tényállás III/6,7,IV/2,3,4,5,6,VI/3,4,7,8,VII/3,4,6,7,8,VIII/3,4,5,9,10,11,IX/3),
- 1 rb. társtettesként, elkövetett csalás büntette kísérletének [Btk. 318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek. b) pontja] (tényállás VII/2.),
- 1 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett bűnpártolás vétségének [Btk. 244.§ (1) bek. a) pontja] (tényállás IV/1., V/1,2., IX/1.),
- 1 rb. társtettesként elkövetett bűnpártolás vétségének [Btk. 244.§ (1) bek. a) pontja] (tényállás VIII/2),
- 1 rb. számvitel rendjének megsértése vétségének [Btk. 289.§ (1) bek. b) pontja] (tényállás X.),
- 1 rb. folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk. 276.§ Budapest Főváros Önkormányzata vonatkozásában),

- 1 rb. magánokirat-hamisítás vétségének (Btk. 276.§) (tényállás VIII/2),

(V. r. vádlott neve) V. r. vádlott cselekményeit

- 1 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntette kísérletének [Btk. 318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek. b) pontja] (tényállás I/1,2,3,III/1.),
- 1 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk. 318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek. b) pontja] (tényállás IV/1,V/1,VI/1.),
- 1 rb. folytatólagosan elkövetett bűnpártolás vétségének [Btk. 244.§ (1) bek. a) pontja] (tényállás III/3,4.),
- 2 rb. folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk. 276.§) (tényállás I/1,III/1, illetve V/1,VI/1.),

(VI. r. vádlott neve) VI. r. vádlott cselekményeit

- 1 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk. 318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek. b) pontja] (tényállás III/6,7,10,11,12,13.),
- 1 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk. 318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (5) bek. b) pontja] (tényállás III/1,2),
- 1 rb. bűnsegédként elkövetett csalás büntette kísérletének [Btk. 318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek. b) pontja] (tényállás III/14.),
- 1 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk. 318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek. b) pontja] (tényállás III/3,4,5,8,9),
- 2 rb. folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk. 276.§) (tényállás III/1,2 illetve a Budapest Főváros Önkormányzata vonatkozásában),

(VII. r. vádlott neve) VII. r. vádlott cselekményeit

- 2 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk.318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek., b) pontja] (tényállás VI/3,4,5,6,7,8,9,IX/3,4,5,6, illetve VI/1,2,IX/1,2),
- 2 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk.276.§ a központi költségvetés és a Budapest Főváros Önkormányzata vonatkozásában),
- 1 rb. bűnpártolás vétségének [Btk.244.§ (1) bek. a) pontja] (tényállás XI/2.),

(VIII. r. vádlott neve) VIII. r. vádlott cselekményeit

- 1 rb. társtettesként elkövetett csalás büntettének [Btk. 318.§ (1) bek., (5) bek., a) pontja] (tényállás IV/1),
- 1 rb. magánokirat-hamisítás vétségének (Btk. 276.§) (tényállás IV/1),
- 1 rb. számvitel rendjének megsértése vétségének [Btk. 289.§ (1) bek. b) pontja] (tényállás X.),

(IX. r. vádlott neve) IX. r. vádlott cselekményeit

- 1 rb. társtettesként elkövetett csalás büntettének [Btk. 318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (5) bek. b) pontja] (tényállás II/7,VII/9,VIII/13,IX/6,),
- 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk. 276.§),

(X. r. vádlott neve) X. r. vádlott cselekményeit

- 1 rb. bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk. 276.§) (tényállás XV/1),
- 2 rb. bűnpártolás vétségének [Btk. 244.§ (1) bek. a) pontja] (tényállás VI/6, XV/2),

(XII. r. vádlott neve) XII. r. vádlott cselekményeit

- 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk. 318.§ (1) bek., (2) bek. c) pontja, (6) bek. b) pontja] (tényállás II/6,IV/6,VI/9,VIII/12,IX/4,5),
- 2 rb. folytatólagosan elkövetett bűnpártolás vétségének [Btk. 244.§ (1) bek. a) pontja] (tényállás II/7,IV/5, VI/6,8, VII/9,VIII/13),
- 2 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk. 276.§),

(XV. r. vádlott neve) XV. r. vádlott cselekményeit

- 1 rb. társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk. 318.§ (1) bek., (4) bek., a) pontja] (tényállás XI/1,2.) és
- 2 rb. felbujtóként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk.276.§) (tényállás XI/1,2. pontja).

(XI. r. vádlott neve) XI. r. vádlott cselekményének minősítése helyes.

Az ítélőtábla a megyei bíróság által a bünszervezetben elkövetés megállapíthatósága körében kifejtetteket alapvetően osztotta. Álláspontja szerint a megyei bíróság ugyan szükségtelenül túlhangsúlyozta a bünszervezet fogalmi elemeit nem képező "külső kapcsolatokkal" való foglalkozást (miként az erre vonatkozó bizonyítás is alapvetően felesleges volt), de az erre vonatkozó indokolás mellőzésével együtt is helyesen foglalt állást az érintett vádlottak (I. r. - VII. r., IX. r. vádlott) esetében a bünszervezetben elkövetést illetően (vonatkozik ez a bünszervezet 2002. április 1. napját megelőző, és az ekkortól hatályos fogalmát illetően is).

Az adott társas elkövetési mód feltételét képező létszám egyértelműen megállapítható a vádbeli időszakban. **(V. r. vádlott neve)** V. r. vádlott a központi költségvetés sérelmére (2002. április 1. előtt) elkövetett cselekmények esetében (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlottal, valamint más, meg nem vádolt személyekkel együtt, a Budapest Főváros Önkormányzata sérelmére (2002. április 1. után) elkövetett bűncselekmények

esetén pedig további vádlott-társakkal együtt követte el a terhére megállapított bűncselekményeket. (Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy egyetlen bűncselekmény bünszervezetben elkövetése esetén is meg kell állapítani ezt az általános részi minősítő körülményt.)

A többi vádlott esetében a bünszervezet megállapításához szükséges létszám ténye nem is volt kérdéses.

Ugyanúgy kétséget kizáróan megállapítható volt a hosszabb időre szervezettség kritériuma is. A vádlottak nem alkalmi jelleggel követték el a bűncselekményeket. Elsődleges céljuk a politikai ifjúsági szervezetek finanszírozásának megoldása volt, ami nyilvánvalóan nem egyszeri alkalomra, hanem a lehetőségek folyamatos kihasználására és hosszú távra szólt. Ezt a célt szolgálta az a szervezeti struktúra is, amelyben nem az egyes személyek kiléte volt a lényeg, hanem az adott pozíció bárki általi betöltése, s ezáltal a szervezet működésének biztosítása. Az éveket átölelő, folyamatosan újabb cselekmények megvalósíthatóságát célzó, és csak a büntetőeljárásnak köszönhetően abbamaradó elkövetés ténye is kétségtelenül igazolja a hosszabb időre szervezettséget.

Az érintett vádlottak cselekményeiket egymással összehangoltan fejtették ki. Feladataik, cselekményeik, egymást szükségszerűen kiegészítették, amely tényről ugyancsak valamennyien szükségszerűen tudtak. Az egymás kilétéről ugyan nem feltétlenül, de további elkövető(k) létezéséről feltétlenül tudomással bíró vádlottak cselekményeit **(I. r. vádlott neve)** I. r. vádlott koordinálta, s ezáltal váltak azok összehangolttá. Erről valamennyien tudtak, hiszen másképpen a fiktív pályázatok révén elkövetett csalások nem is valósulhattak volna meg.

Valamennyi elkövető tudott arról, hogy egy adott bűncselekmény megvalósulásához minimum kell (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott koordináló tevékenysége, az adott szervezet elnöke, aki az egyesület pályázatok útján való pénzszerzésre való felhasználásáról általánosságban tudomással kellett hogy bírjon, melyhez hozzájárult, illetve azt szükség esetén cselekvően segítette, illetve még legalább egy elkövető, aki a pályázatokat lebonyolítja.

Ezen minimális összehangoltságról (és létszámról), mint a bünszervezet tárgyi sajátosságáról minden érintett tudott, illetve adott esetben ennél szélesebb körű ismeretekkel is rendelkeztek (pl. a további fantom szervezetekről, az egész hálózati rendszerről, más egyesületi elnökökről, stb.).

A vádlottak, így az elnökök szándéka is egyértelműen a haszonszerzésre irányult, és a szándékuk legalább eshetőlegesen kiterjedt a pályázatok útján elérhető bármekkora összeg megszerzésére. Ebből következően anélkül, hogy az egyes bűncselekmények konkrét büntetési tételéről pontos tudomással bírtak volna, belenyugodtak abba, hogy a kár mértékéhez kötődően akár súlyos megítélésű, vagyis magas büntetési tétellel

fenyegetett bűncselekmények is megvalósításra kerülnek (4/2005. Büntető Jogegységi Határozat). Ez a tudattartalom elegendő a legalább 5 évi szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények elkövetésére irányuló célzat, mint a bűnszervezet egyik fogalmi elemének a megállapításához.

Ezen körülményekkel pedig nem csak a bűnszervezet tagjai, az I.-VII. r. vádlottak voltak tisztában, hanem az ahhoz alkalmilag csatlakozó **(IX. r. vádlott neve)** IX. r. vádlott is. Erre egyértelműen lehet következtetni a cselekmény megvalósulási módjából, így abból, hogy **(II. r. vádlott neve)** II. r. vádlott közvetítésével kért "engedélyt" (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlottól, mint a bűnszervezet vezetőjétől az egyesületek felhasználásával, vagyis a bűnszervezet segítségével történő pénzszerzéshez. Ennek az alapját az effajta pénzszerzési módról, vagyis tartalmilag a bűnszervezetről való tudomása képezte, s így az ahhoz alkalmi jelleggel, kívülről történő csatlakozása folytán a IX. r. vádlott is bűnszervezetben követte el a cselekményeit.

Az elsőfokú bíróság így azzal együtt is helytállóan állapította meg a bűnszervezetben elkövetést az I. - VII. r. vádlott, valamint a IX. r. vádlott tekintetében, hogy az ítélet tábla mellőzte az ezzel kapcsolatos indokolásból (ítélet 470 - 471. oldal) a "hatósági eljárás során való, az eljárás akadályozására irányuló fellépés összehangolt voltá"-val kapcsolatos okfejtést, melyet a fentebb kifejtettek szerint a bűnszervezet megállapíthatóságát illetően irrelevánsnak tekintett.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy a XIII. r. vádlott vonatkozásában a próbára bocsátással érintett bűncselekmények tekintetében a próbaidő időközben eredményesen eltelt, s ezért büntethetőséget megszüntető ok következett be. [Btk. 73. § (3) bekezdés]. Ennek következtében az ítélet tábla a próbára bocsátást megszüntető rendelkezést hatályon kívül helyezte, s a vonatkozó bűncselekményekben a bűnösség kimondását mellőzte, melynek következtében a XIII. r. vádlott bűncselekménye nem áll halmazatban.

A másodfokú bíróság megjegyzi, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta a Be. 330. § (4) bekezdése alapján a próbára bocsátást kimondó rendelkezés hatályon kívül helyezését, ami eljárási szabálysértés, azonban a büntethetőséget megszüntető ok bekövetkeztére tekintettel az ítélet tábla ennek csak a megállapítására szorítkozott.

A másodfokú bíróság a bűnösségi körülmények felülbírálata során az elsőfokú bíróság több megállapításával sem értett egyet. Így a megyei bíróságtól eltérően további súlyosító körülményként értékelte az ezzel érintett vádlottak vonatkozásában a társtettesi elkövetést, míg enyhítőként a bűnsegédit. A bűnszervezetben elkövetés esetén is meg kell ugyanis különböztetni az egyes elkövetési alakzatokat, minthogy az nem csak társtettesi elkövetést feltételez, s így ez nem jelent kétszeres értékelést.

Mellőzte ugyanakkor az I. r. vádlott esetében a súlyosító körülmények közül a "kitartó makacsságot", amivel a megyei bíróság álláspontja szerint sorozatosan, jogellenes módszerekkel akadályozta, befolyásolta a büntetőeljárást. Ezen körülménynek ugyanis vagy nincs bizonyított tényállási alapja, vagy további, a tényállásban megállapított bűncselekményt valósított meg, vagy pedig beletartozik a védekezés szabadságába, s így külön súlyosító körülményként nem értékelhető.

(V. r. vádlott neve) V. r. vádlott tekintetében mellőzte annak súlyosító körülményként való értékelését, hogy aktív szerepet játszott a fiktív szervezetekből álló hálózat kiépítésében és működtetésében, hiszen éppen ezen cselekménye az, amelyet bűncselekményként a bíróság a terhére rótt, s így ennek súlyosító körülményként való értékelése a kétszeres értékelés tilalmába ütközik.

A másodfokú bíróság az időmúlást (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott és **(XI. r. vádlott neve)** XI. r. vádlott esetében is ugyanolyan enyhítő körülményként vette figyelembe, mint a többi vádlott esetében, figyelemmel az eljárás akadályozásával kapcsolatban a fentebb már kifejtettekre.

Ezen túlmenően mellőzte annak megállapítását, hogy az I. r. - VII. r. vádlott esetében a megyei bíróság azért értékelte csak korlátozottabb mértékben enyhítő körülményként az időmúlást, mert bünszervezet tagjaként követték el a bűncselekményeket. Ez a körülmény ugyanis önmagában nem kell hogy a büntetőeljárás elhúzódását eredményezze, mint ahogy jelen esetben is ez a következmény elsősorban a nyomozati és a bírósági szakaszban megvalósult indokolatlan körben és mélységben lefolytatott bizonyításnak volt köszönhető.

Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a bűncselekmények elkövetésétől bekövetkezett időmúlás ténye, illetve a büntetőeljárás elhúzódása (a büntetőeljárás súlya alatt állás), nem azonos tartalmú fogalmak, még ha adott esetben ugyanakkora mértékűek is lehetnek (Legfelsőbb Bíróság 56. számú Büntető Kollégiumi vélemény 10. pontja), illetve összefüggnek egymással.

Erre is figyelemmel a másodfokú bíróság nagyobb nyomatékcal értékelte (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott esetében azt, hogy hosszabb ideje előzetes fogvatartásban van, **(V. r. vádlott neve)** V. r. vádlott esetében pedig a bűncselekmények elkövetése, 2002. óta bekövetkezett igen jelentős időmúlást.

Az ítéletábra kisebb nyomatékcal enyhítő körülményként értékelte a minősítés alapját képező alsó értékhatárhoz közeli károkozást az adott csalási bűncselekmény tekintetében valamennyi vagyron elleni bűncselekménnyel érintett vádlott esetében, valamint az egyes bűncselekmények kísérleti szakban rekedtségét az I. r., IV. r., V. r. és a VI. r., vádlottat érintően, és a bűnsegédi elkövetői minőséget az I. r., VI. r., IX. r., X. r. és XII. r. vádlottak vonatkozásában.

Tévesen rekesztette ki a megyei bíróság az enyhítő körülmények közül az I. r. vádlott tekintetében a kár megtérítését, és helytelen jogi álláspontot alakított ki a kártérítés címén megfizetett pénzösszeg bűnös eredetének feltételezésekor is.

A büntetés kiszabása során értékelhető tényezőkről szóló 56. számú Büntető Kollégiumi vélemény 9. pontja értelmében "Az elkövető javára kell értékelni, ha az okozott kárt vagy annak egy részét megtérítette, és kisebb nyomatékka azt, ha a kár tőle függetlenül megtérült".

A bírói gyakorlatban ezen enyhítő körülmény figyelembevétele töretlen, amely elv szerint a kárnak még az elkövetőtől független megtérülése is - még ha kisebb mértékben is, de - enyhítő körülményként értékelendő, a kár elkövető általi megtérítése pedig mindenképpen az. Teljes mértékben irreleváns, hogy a megtérítés forrását az elkövető igazolja-e vagy nem, annak jelentősége nincs. A bűnös eredet (s ehhez kötődően a pénzmosás) felvetésének pedig semminemű elfogadható elvi alapja nem létezik. (ítélet 475. oldal 6. bekezdés)

Az ítélet tábla ezért az állandó bírói gyakorlatnak megfelelően nyomatékos enyhítő körülményként értékelte az I. r. vádlott javára azt, hogy az általa okozott kár nagyrésztét megtérítette.

Az elsőfokú bíróság egyebekben helyesen sorolta fel a bűnösségi körülményeket.

A büntetés kiszabásánál meghatározó tényező volt a vádlottak többségénél a bűnszervezetben való elkövetés. A bűnszervezet fogalmának bevezetését 1997-ben az új bűnözési formák elterjedése, a bűnözés nemzetközivé válása, a szervezett bűnözés elleni küzdelem tette szükségessé. Azóta a bűnszervezet fogalma és a bűnszervezetben elkövetés miatti hátrányos jogkövetkezmények többször módosultak. A jelen ügyben a cselekmény elkövetésekor hatályos szabályozás a Btk. Általános Részében szerepel, elsősorban a bűncselekmény büntetési tételének felső határát kétszeresére emelő szabályként. A jogalkotó azonban a büntetési tételek alsó határát nem érintette, ezzel is lehetővé téve, hogy a különböző bűnszervezetek és a különböző elkövetők között a jogalkalmazó kellő módon differenciálhasson.

A jelen ügyben nem a szervezett bűnözés körében klasszikusan előforduló bűncselekményeket - így fegyverkereskedelmet, kábítószer-kereskedelmet, prostitúciót, élet elleni bűncselekményeket, zsarolásokat, stb. - bírálta el a bíróság. A bűnszervezetben tevékenykedő vádlottak legfontosabb célja a politikai ifjúsági szervezetek működéséhez, programjaihoz szükséges források biztosítása volt. Ezt a különbséget a büntetés kiszabásánál feltétlenül figyelembe kellett venni.

Ezen kívül a büntetés kiszabása során az ítélőtábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bűnösségi körülmények túlnyomórészt helytelen számbavétele és súlyuknak nem megfelelő értékelésével eltúlzott mértékű főbüntetésre ítélte a fellebbezéssel érintett vádlottakat.

Ezért azokat a rendelkező rész szerint enyhítette, melynek során az V. r., a VI r., VII. r. és XII. r. vádlott tekintetében a Btk. 87.§ (2) bekezdés c) pontjának, a VIII. r. és a IX. r. vádlott esetében a Btk. 87.§ (2) bekezdés d) pontjának, a X. r. XI. r., a XIII. r. és XV. r. vádlott vonatkozásában pedig a Btk. 87.§ (2) bekezdés e) pontjának az alkalmazásával határozta meg a büntetést.

Az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetések tekintetében a **(II. r. vádlott neve)** II. r. vádlottal szemben kiszabott büntetést alapul véve több védő is hivatkozott a belső arányosság sérelmére. Kifogásukat azonban nem osztotta a másodfokú bíróság, mivel a bírói gyakorlat következetes abban, hogy igen nyomatékos enyhítő körülményként értékeli a feltáró jellegű beismerő vallomást, s erre került sor - helyesen - a II. r. vádlott esetében is.

Az ítélőtábla az I. r., a III. r. és a IV. r. vádlott tekintetében osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a Btk. 45. § (2) bekezdésének az alkalmazhatóságát illetően is, melynek révén a bünszervezetben elkövetés ellenére a szabadságvesztés végrehajtási fokozata nem fegyház [Btk. 42.§ (3) bekezdés], hanem börtön.

Az I. r., III. r. és IV. r. vádlottak olyan - elsősorban vagyon elleni - bűncselekményeket követtek el, amelyek nem a jellegükre, hanem az okozott kárra, az üzletszerűségre, mint a bűncselekmény minősítő körülménye folytán súlyosabb büntetési tétellel fenyegetett cselekményre tekintettel rendelkeznek nagy tárgyi súllyal. A fegyház fokozat alkalmazását a bünszervezetben elkövetés alapozná meg. A büntetlen, kedvező személyi és családi körülményekkel rendelkező vádlottak célja csak áttételesen volt személyes indítékú a bűncselekmények elkövetése idején, s a részvételükkel megvalósított bünszervezet jellege korántsem azonos súlyú a hagyományos értelemben vett bünszervezetek társadalomra veszélyességével. Mindezek pedig együttesen indokoltá tették az érintett vádlottak tekintetében az enyhébb végrehajtási fokozat alkalmazását.

Az V. r., a VI. r., a VII. r. és a XII. r. vádlott esetén a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának megállapítása a Btk. 43.§ a) pontja alapján történt.

A másodfokú bíróság a közügyektől eltiltás mellékbüntetések tartamát nem érintette. Figyelemmel az elkövetett bűncselekmények jellegére, annak éppen a civil szerveződések érintő, a közösségi létre vonatkozó elkövetési területére, továbbá a vádlottak - különösen (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott - által betöltött társadalmi-

politikai szerepvállalásra, melynek éppen a felhasználásával került sor a bűncselekmények megvalósítására, az ítélet tábla a mellékbüntetés kiszabását szükségesnek, mértékét pedig megfelelőnek értékelte, s így azt nem enyhítette egyik vádlott tekintetében sem.

A pénzbüntetés napi tételszámát a vádlottak által elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyára, az elért, illetve elérni kívánt vagyoni haszon mértékére, a vádlottak személyében rejlő társadalomra veszélyességre és az értékelt bűnösségi körülményekre, míg a pénzbüntetés egy napi tételének összegét az érintett vádlottak vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyaihoz és életviteléhez mérten állapította meg [Btk. 51. § (1) bek.]. Az így kiszabott pénzbüntetést kell a vádlottaknak megfizetni, aminek elmulasztása esetén azt fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni (Btk. 52. §).

A másodfokú bíróság egyebekben pótolta azon jogszabályhelyek felhívását, amiket az elsőfokú bíróság elmulasztott felhívni. Így a pénzbüntetésre (Btk. 51. § és 52.§), a feltételes szabadság kizártságának a megállapítására [Btk. 47.§ (4) bekezdés d) pontja] és a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésére [Btk. 89.§ (1) és (3) bekezdés] vonatkozó rendelkezéseket.

A kifejtettek szerint az ítélet tábla a súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezést és a felmentésre irányuló védelmi fellebbezéseket alaptalannak ítélte, míg az enyhítésre és a vagyonekbevételek mellőzésére irányuló fellebbezések megalapozottaknak bizonyultak.

Az elsőfokú bíróság téves álláspontot foglalt el az ítélet rendelkező részének megfogalmazásával kapcsolatban. A Bács-Kiskun Megyei Bíróság B.268/2005. számú ügyében az ítélet tábla már rámutatott arra, hogy a bünszervezetben elkövetést az ítélet rendelkező részében a büntetés kiszabásával kapcsolatban kell feltüntetni (Bf.II.240/2006/90.) A Legfelsőbb Bíróság 61. számú Büntető Kollégiumi véleménye 7. pontja - amit a jogegység érdekében követnek a bíróságok - ugyanezt tartalmazza. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet megváltoztató rendelkezései között a bünszervezetben elkövetést is feltüntette.

A másodfokú bíróság a vagyonekbevételekkel érintett vagyon törvényes eredetének igazolására felajánlott bizonyítást lefolytatta. Ennek eredményeként kiegészítette az elsőfokú ítélet tényállását.

A Btk. 77/B. § (1) bekezdés b) pontja értelmében vagyonekbevételeket kell elrendelni arra a vagyonra, amelyet az elkövető bünszervezetben való részvétele ideje alatt szerzett. A (4) bekezdés szerint pedig az ellenkező bizonyításig vagyonekbevételek alá eső vagyonnak kell tekinteni a bünszervezetben való részvétel ideje alatt szerzett

valamennyi vagyont. A vagyonekbezés azonban nem rendelkezhető el, ha a vagyon törvényes eredete bizonyított.

Figyelemmel arra, hogy a vagyonekbezéssel érintett vagyontárgyak tekintetében a vagyonekbezés feltételei nem álltak fenn, a vádlottak, illetve **(egyéb érdekelt neve)** egyéb érdekelt igazolták a vagyon törvényes eredetét, valamint a folyószámlákon vagy nem is volt pénz, vagy a törvényes eredete bizonyított volt, ezért az ítélet a vagyonekbezéseket mellőzte.

Megjegyezi ugyanakkor, hogy vagyonekbezést vagyontárgyra vagy pénzüsszegre lehet elrendelni [Btk. 77/B.§ (1) bek. és 77/C.§ (1) bek.], s ezért tévedett az elsőfokú bíróság, amikor összeg meghatározása nélkül, folyószámla egyenlegre mondta ki a vagyonekbezést.

A fellebbviteli főügyészség további vagyonekbezést is indítványozott a másodfokú eljárás során. Az indítvánnyal érintett ingatlan azonban **(egyéb érdekelt neve)** nevén van, az ő tulajdona, s a fellebbviteli főügyészség még azt sem jelölte meg, hogy milyen alapon tartozna az adott ingatlan (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott vagyonába, bizonyítási indítványa sem volt erre. Erre vonatkozó bizonyítás hiányában pedig fel sem vetődhetett az adott intézkedés alkalmazása.

Figyelemmel arra, hogy vagyonekbezés alkalmazására nem került sor, ezért a másodfokú bíróság a zár alá vételeket a Be. 159.§ (4) bekezdés c) pont 1. fordulata alapján feloldotta.

(VIII. r. vádlott neve) VIII. r. vádlott részére visszaadni rendelt pénzüsszeget a Be. 157.§ (1) bekezdésének az alkalmazásával a vele szemben megállapított pénzbüntetés és bünygyi költség biztosítására visszatartotta.

Tekintettel arra, hogy az eljárás során a bünszervezet megállapíthatóságához kötődően nagymértékű szükségtelen, költségnövelő bizonyítás történt, ami a vádlottaknak nem róható fel, ezért a másodfokú bíróság a Be. 338. § (2) bekezdése és a 339. § (1) bekezdése alapján a bünszervezettel érintett vádlottak által egyetemlegesen fizetendő bünygyi költség összegét a rendelkező rész szerinti mértékre, 1.500.000,- forinttal leszállította, míg a fennmaradó részt a Be. 339.§ (1) bekezdése alapján az állam viseli.

A másodfokú bíróság a megváltoztató rendelkezéseket a Be. 372. § (1) bekezdése alapján hozta meg, míg az ítélet felülbírált rendelkezéseit egyebekben - annak helyessége folytán - a Be. 371. § (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

A Btk. 99. § (1) és (2) bekezdése alapján rendelkezett az I. r. vádlott tekintetében az általa az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől előzetes fogvatartásban töltött időnek a kiszabott szabadságvesztésbe történő beszámításáról.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére a Be. 381. § (1) bekezdése és a 338. § (1) és (3) bekezdése alapján kötelezte az érintett vádlottakat.

A fellebbviteli főügyészség indítványozta, hogy az ítélőtábla hívja fel az elsőfokú bíróságot a XVI. r. vádlott védője indítványának az elbírálására. A másodfokú bíróság megkeresésére azonban az elsőfokú bíróság igazolta, hogy a XVI. r. vádlott és a védő megtérítési igényét 2010. szeptember 14. napján jogerősen elbírálta, ezért az ítélőtábla e felhívást mellőzte.

Szeged, 2011. január 31.

Dr. Maráz Vilmosné s.k. a tanács elnöke, Dr. Mezölaki Erik s.k. a tanács tagja, előadó,
Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács tagja

A Szegedi Ítélőtábla Bf.II.334/2010/31. számú ítélete és a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2.B.193/2008/538. számú ítéletének (I.rendű vádlott neve) I. r., **(III. r. vádlott neve)** III. r., **(IV. r. vádlott neve)** IV. r., **(V. r. vádlott neve)** V. r., **(VI. r. vádlott neve)** VI. r., **(VII. r. vádlott neve)** VII. r., **(VIII. r. vádlott neve)** VIII. r., **(IX. r. vádlott neve)** IX. r., dr. **(X. r. vádlott neve)** X. r., **(XI. r. vádlott neve)** XI. r., **(XII. r. vádlott neve)** XII. r. és **(XV. r. vádlott neve)** XV. r. vádlottakra vonatkozó, felülbírálattal érintett, és a jelen ítélettel meg nem változtatott része 2011. január 31-én, **(XIII. r. vádlott neve)** XIII. r. vádlott vonatkozásában pedig 2011. február 2. napján jogerős és fel nem függesztett részében végrehajtható.

Szeged, 2011. február 2.

Dr. Maráz Vilmosné s.k. a tanács elnöke